

ВІДГУК ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА

кандидата економічних наук

Дерманської Людмили Василівни

на дисертаційну роботу Кузь Тетяни Іванівни

«Удосконалення організаційно-економічного механізму інноваційного розвитку машинобудівних підприємств в умовах суспільної нестабільності», що подана на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)

Актуальність теми дисертації, її зв'язок із науковими програмами, планами, темами

Інноваційний розвиток у сучасних умовах є основною умовою підвищення конкурентоспроможності підприємства. Це, в свою чергу, передбачає впровадження технічних, технологічних та інших інновацій. Водночас важливо, щоб зміни охоплювали організацію, управління, маркетинг, навчання персоналу, а не тільки відбувалися у технології виробництва продукції. Активізація інноваційного розвитку підприємства потребує комплексного контролю змін, що відбуваються у середовищі функціонування підприємства.

В сьогоденних умовах економічної та політичної нестабільності проблематика інноваційного розвитку вітчизняних підприємств є надзвичайно актуальною. Без розвитку інновацій та впровадження нових технологічних рішень економіка України не зможе ефективно розвиватися.

Слід зазначити, що однією з головних причин, що сприяли економічній кризі та утримують перехід України на траєкторію економічного зростання, є низька інноваційна активність.

З огляду на зазначене вище, особливої актуальності набувають питання більш глибокого вивчення шляхів та можливостей ефективного використання інноваційної діяльності, як основи економічного зростання, пошук методів розв'язання низки теоретичних та практичних завдань у цих сферах

ОПІС ЗАДАВАНЬ	
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ПУШКИНА	
Вхідний №	1/28-312
«07» 03	2019 р.
Підпис	<i>[підпис]</i>

господарювання, які виступають каталізатором розвитку національної економіки, зокрема машинобудівної галузі.

На сучасному етапі розвитку промислових підприємств України характерна серйозна криза в інноваційній сфері, що вимагає вживання активних заходів з її подолання як з боку держави, так і з боку підприємств. Для вирішення зазначених питань необхідно системно досліджувати сутність ефективності інноваційної діяльності машинобудівного підприємства та його складових, особливості їх взаємодії у процесі розвитку підприємства для ефективної реалізації заходів інноваційного розвитку.

Дисертація пов'язана з тематикою наукових досліджень, що виконувались у Тернопільському національному технічному університеті імені Івана Пулюя, зокрема за темами: «Інноваційні, безпекові та ресурсні засади удосконалення управління підприємствами в умовах економічних реформ виробничої та соціогуманітарної сфер» (реєстраційний номер 0117U004676) та «Моделювання і логістика фінансово-виробничих та транспортних систем і зв'язку» (реєстраційний номер 0112U002211). Ознайомлення з текстом дисертації дає змогу визначити, що такий зв'язок проявляється у тому, що в роботі запропоновано теоретико-методичні положення розробки і формування організаційно-економічного механізму інноваційного розвитку машинобудівних підприємств, що відповідає пріоритетним напрямам розвитку сучасної економічної науки.

***Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень,
висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації***

Представлена дисертаційна робота характеризується належним рівнем наукового обґрунтування та логічною завершеністю. Викладені теоретико-методичні положення ґрунтуються на результатах фундаментальних досліджень провідних вчених економістів щодо забезпечення інноваційного розвитку машинобудівних підприємств, побудовані на основі сучасної наукової і нормативно-правової бази, на що містяться відповідні посилання у тексті дисертації. Прикладний аспект підкріплюється узгодженістю результатів

дослідження автора з результатами практик забезпечення інноваційного розвитку машинобудівних підприємств і підтверджується відповідними актами впровадження. Об'єктивність проведеного дослідження і достовірність його результатів підтверджується залученням і опрацюванням масиву офіційної статистичної інформації з використанням загальнонаукових і спеціальних методів наукового дослідження, що дозволило визначити й охарактеризувати природу і властивості об'єкта та предмета дослідження з високим ступенем достовірності. Це, разом із вищевикладеним, дозволяє зробити висновок, що сформульовані у роботі основні положення, висновки та рекомендації є достатньо обґрунтованими, отримані результати достовірними, і логічно доповнюють існуючі теорії, що перевірені на практиці.

Наукова новизна результатів дослідження

Наукова новизна дисертаційної роботи полягає в поглибленні існуючих, розробленні й обґрунтуванні нових теоретико-методичних положень щодо формування організаційно-економічного механізму інноваційного розвитку машинобудівних підприємств. Зокрема:

— серед отриманих наукових результатів, спрямованих на удосконалення існуючих, виділено: автором віднесено обґрунтування методики оцінки рівня інноваційного розвитку машинобудівних підприємств в умовах суспільної нестабільності, яка формується з ключових показників (ресурсних, технологічних, ринково-результативних), які безпосередньо визначають рівень інноваційного розвитку на підприємстві машинобудівної промисловості (с. 119-131); підходи до формування організаційно-економічного механізму інноваційного розвитку машинобудівних підприємств, що базуються на організаційній, економічній та інноваційній складовій. (с. 144); структуру організації інноваційного центру на вітчизняних підприємствах, який забезпечуватиме єдиний комунікаційний простір і конструктивну взаємодію елементів внутрішнього і зовнішнього середовища на всіх етапах інноваційного процесу, а також підвищуватиме ефективність впливу суб'єктів менеджменту в

рамках запропонованого організаційно-економічного механізму інноваційного розвитку в умовах суспільної нестабільності (с. 171);

– *дістали подальшого розвитку*: теоретичні положення щодо суті понятійного апарату терміну «інновація в умовах суспільної нестабільності», «інноваційний розвиток в умовах суспільної нестабільності» (с. 34-50), дозволяють здійснити обґрунтування інноваційного розвитку машинобудівних підприємств в умовах суспільної нестабільності; класифікація чинників впливу на інноваційний розвиток машинобудівних підприємств, які поділено на техніко-економічні, організаційно-управлінські, політично-правові, соціально-психологічні, гостроту впливу яких можливо знизити, при враховуванні їхніх особливостей (с. 57); комплексний підхід до оцінювання впливу соціально-економічних факторів на інноваційний розвиток машинобудівного підприємства на основі регресійного моделювання, який дозволить знайти оптимальну залежність між результативним та факторними показниками (с. 152-162).

Наукові результати, висновки та рекомендації, що одержані автором самостійно і опубліковані у фахових виданнях, можуть сприяти удосконаленню функціонування машинобудівних підприємств та забезпеченню їх інноваційного розвитку.

Значущість дисертації для науки та практики

Теоретичне значення проведеного дослідження полягає у науковому обґрунтуванні сутності організаційно-економічного механізму інноваційного розвитку машинобудівних підприємств в умовах суспільної нестабільності.

Наукові результати дисертаційного дослідження створюють необхідне підґрунтя для обґрунтування засад щодо використання організаційно-економічного механізму в питаннях інноваційного розвитку машинобудівних підприємств.

Отриманні результати у дисертаційній роботі, сформовані наукові положення, висновки та рекомендації є достатньо глибоко аргументованими та

отримані за сучасними методами наукових досліджень і містять наукову цінність як у теоретико-методичному, так і у практичному плані.

Зазначене підтверджується документально засвідченими фактами впровадження пропозицій здобувача в практичну діяльність машинобудівних підприємств, зокрема: ПАТ «Оріон»; ДП «Красилівський агрегатний завод»; ТОВ «ОСП Корпорація Ватра»; корпорації «Науковий парк «Інноваційно-інвестиційний кластер Тернопілля». Окремі положення і висновки дисертаційної роботи використовуються у навчальному процесі Тернопільського національного технічного університету при викладанні дисциплін «Нові технології та інноваційний розвиток підприємства», «Стратегічне управління інноваційним розвитком підприємства» та Чортківському коледжі економіки та підприємництва при викладанні дисциплін «Економіка підприємства», «Економічна теорія», «Основи комерційної та біржової діяльності» (про що свідчать відповідні довідки).

Висновки та рекомендації дисертаційного дослідження можуть бути успішно використані на підприємствах машинобудування, оскільки розроблені методичні підходи є уніфікованими та загальнодоступними, а також є засобом вирішення загальних проблем вітчизняних підприємств. У цілому дисертаційне дослідження має наукове і прикладне значення.

Повнота викладення наукових положень, висновків і рекомендацій в опублікованих працях

Згідно з вимогами, що ставляться до дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук, здобувачем опубліковано 26 наукових праць, загальним обсягом 4,62 д. а. (з них автору належить 4,21 д. а.), з яких: 1 колективна монографія, 3 статті у виданнях, які включені до міжнародних наукометричних баз даних, 7 статей у фахових виданнях. Результати, представлені у публікаціях, повною мірою репрезентують основні положення дисертації та роблять їх доступними для ознайомлення наукової громадськості. За результатами виступів на конференціях за матеріалами дисертації надруковано 15 тез.

Зауваження до змісту й оформлення дисертаційної роботи

Поряд з позитивною оцінкою роботи, щодо окремих її положень можна висловити певні зауваження та побажання, які загалом слугують підставою для дискусії:

1. У підрозділі 1.1 дисертаційної роботи, табл. 1.1 (с. 37-39) та табл. 1.2 (с. 46) автором розглянуто погляди вітчизняних та зарубіжних науковців та визначення в нормативних документах щодо трактування сутності поняття «інновація» та «інноваційний розвиток». На нашу думку, недостатньо уваги було приділено саме поглядам зарубіжних науковців. Також варто було б конкретизувати позитивні і негативні ознаки кожного з визначень і сформулювати узагальнення по даному питанні.

2. У дисертації у підрозділі 3.1 (с. 148) згадується, що інтелектуальне забезпечення в останній період стає потужним двигуном інноваційного розвитку. На наш погляд, в повній мірі не розкрито можливості його використання з метою підвищення інноваційного розвитку підприємства. Хоча, як відомо, результативність інноваційної діяльності залежить від використання саме інтелектуального капіталу, а це, відповідно, суттєво впливає на стабільне функціонування підприємств машинобудівної галузі.

3. Оскільки в нашій державі активно проводяться економічні реформи та євроінтеграційні процеси, то важливого значення набуває міжнародний досвід. На нашу думку, варто було б дослідити зарубіжний досвід інноваційного розвитку машинобудівних підприємств.

4. У третьому розділі, п. 3.1 «Формування організаційно-економічного механізму інноваційного розвитку підприємств машинобудівної промисловості» автор розкриває понятійно-категоріальний апарат «організаційно-економічного механізму». На нашу думку, цей пункт доцільніше було б віднести у перший розділ, де розкриваються теоретико-методичні основи досліджуваної теми.

Висловлені зауваження і побажання не зменшують загальної високої оцінки виконання дисертаційної роботи, її теоретичної цінності та практичної значущості.

***Відповідність дисертації нормативним вимогам Положення про порядок
присудження наукових ступенів та інших документів***

З огляду на актуальність, новизну, важливість одержаних автором наукових результатів, їх обґрунтованість і достовірність, а також практичну цінність сформульованих положень і висновків вважаю, що дисертаційна робота Кузь Тетяни Іванівни «Удосконалення організаційно-економічного механізму інноваційного розвитку машинобудівних підприємств в умовах суспільної нестабільності» є самостійним, оригінальним, завершеним науковим дослідженням, у якому вирішено актуальне наукове завдання щодо теоретичного обґрунтування формування організаційно-економічного механізму інноваційного розвитку машинобудівних підприємств.

На підставі вищезазначеного, можна зробити висновок, що дисертаційна робота Кузь Т.І. відповідає вимогам п. 9, 11 та 12 «Порядку присудження наукових ступенів» (затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 р. № 567), а її автор заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності).

Офіційний опонент:

кандидат економічних наук,
завідувач кафедри фундаментальних
та спеціальних дисциплін
Чортківського навчально-наукового інституту
підприємництва і бізнесу Тернопільського
національного економічного університету

Підпис Дерманської Л.В. засвідчую:

Л.В. Дерманська

Л.В. Дерманська
Л.В. Тарановська